

V Berlíně svezlo poprvé cestující nové metro řady J od Stadleru

10.05 2026 18:06, Libor Hinčica, Metro

Po zařazení prvních vlaků řady JK v září 2025 na síť tzv. maloprofilového metra v Berlíně (zahrnuje čtyři trasy U1–U4, jejichž základní části byly vybudovány do roku 1913) se podařilo v závěru dubna 2026 nasadit konečně do provozu také příbuzné vozy řady J, tj. vlaky uzpůsobené pro provoz na tzv. velkoprofilové síti berlínského metra, jejíž první trasa byla uvedena do provozu v roce 1923 a zahrnuje dnes celkem pět linek (U5–U9). Nové jednotky dodává Stadler, který zajišťuje jejich montáž přímo v Berlíně (ve svém závodě v Pankowě).

Pro velkoprofilovou síť byly dodávky nových vozů naposledy zajištěny v letech 1994 až 2002, kdy bylo do provozu uvedeno celkem 46 šestivozových jednotek řady H (celkem tedy 276 vozů). Následně byl projekt obnovy vozového parku metra pro nedostatek financí zastaven, což později způsobilo značné obtíže, protože u starších vlaků stoupal počet závad a původně plánovaná modernizace vozů F79 se s ohledem na rozsah koroze ukázala jako neproveditelná (resp. neekonomická). V důsledku toho čelily velkoprofilové linky nedostatku provozuschopných vlaků.

Porovnání maloprofilového (JK) a velkoprofilového (J) metra na vizulizaci Stadleru. (foto: Stadler)

Na jejich pořízení se výběrové řízení vypsalo teprve v roce 2016, nicméně Berlín v mezičase zvládl uzavřít alespoň soutěž na soupravy maloprofilové (řada IK), a tak bylo rozhodnuto přistoupit k nouzovému řešení krize. To spočívalo v dohodě s výrobcem (i tehdy jím byl Stadler) na úpravě části vozů řady IK doplněním 17,5 cm širokých plošinek u dveří, které překonávaly mezeru mezi hranou nástupiště a vozidly, a úpravě uložení vozové skříně (tak, aby byla usazena o 7,5 cm výše, a tudíž rovněž u hrany nástupiště). Takto upravené vlaky začaly být nasazovány na linku U5 od konce října 2017. Postupně bylo pro síť velkoprofilového metra dodáno 25 čtyřvozových vlaků (tj. rovných 100 vozů). Nahradit je měly až dodávky nových vlaků řady J.

Jejich pořízení ale provázaly nebývalé těžkosti. Berlín vypsal v roce 2016 obří soutěž na dodání až 1 500 vozů, a to s provozním určením pro obě sítě metra – maloprofilovou i velkoprofilovou. Jednotky měly být v maximální možné míře unifikovány. Vítězem se stal Stadler, avšak proti výsledku protestoval neúspěšný konkurent v podobě Alstomu. Teprve po zamítnutí jeho námitek mohlo v březnu 2020 dojít k podpisu smlouvy. V první etapě bylo objednáno 140 vozů řady JK a 236 řady J. Ty byly požadovány jako mix konfigurace dvou- a čtyřvozových jednotek.

Vagón jednotky J na silničním trajleru na propagační fotografii výrobce. (foto: Stadler)

Původní termín dodání prototypových vlaků na zkoušky byl Stadlerem přislíben na konec roku 2022, avšak projekt nabral velké zpoždění v důsledku zhroucení dodavatelských řetězců po Covidu-19 a vypuknutí války na Ukrajině. Celá řada klíčových dodavatelů, mezi nimi i česká filiálka francouzského Cegelecu (dnes Electric Components; součást skupiny Škoda Group), která uspěla jako dodavatel statických měničů, nebyla schopná dodat své výrobky včas a v odpovídající kvalitě. Stadler později přislíbil dodávku na podzim 2023, ovšem ani tento termín nebyl dodržen. Nakonec byla první jednotka řady JK přebírána do zkušebního provozu počátkem roku 2024 a velkoprofilového metra J až v říjnu 2024 – s takřka dvouletým zpožděním.

Následoval rozsáhlý program zkoušek, které ale rovněž neměly probíhat zcela bez problémů. Od 8. 9. 2025 se podařilo uvést do provozu s cestujícími alespoň menší maloprofilové jednotky JK, ty velkoprofilové si ale musely ještě několik měsíců počkat. První vlaky byly vypraveny – poměrně v tichosti bez předchozího oznámení dopravce – až 30. 4. 2026. Jak se ukázalo, byl to stále ještě projekt zkušební, byť již ostrý s pasažéry. K pravidelnému nasazení jednotek by mělo dojít v průběhu května.

Předpokládá se, že nyní by se měly dodávky naplno rozeběhnout a že do konce roku 2026 bude dodáno okolo 170 z 236 dříve objednaných velkoprofilových vlaků řady J, které mají nahradit primárně starší vozy řady F ze 70. a 80. let. Už v závěru roku 2024 byla navíc potvrzena objednávka dalších 108 vozů řady J, takže celkem by mělo být těchto vozů minimálně 344 (v kombinaci dvou- a čtyřvozových jednotek). V součtu s vozy JK bylo prozatím závazně objednáno 484 vozů, do minima stanoveného smlouvou (606 ks) zbývá ještě 122 vozů, o jejichž objednání prozatím nebylo rozhodnuto

(očekává se nicméně, že také v tomto případě půjde o velkoprofilové vozy J).

Url: V Berlíně svezlo poprvé cestující nové metro řady J od Stadleru